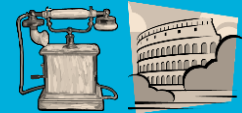

Tele-ARENA 2019-4

Tele-ARENA

(Telefonisch Aangenaam Refereren En Netwerken AMPHI)

Valkuilen en tips bij het doen van kwaLitatief onderzoek

Donderdag 21 november 2019

Door: Claudia Greijn, Radboudumc
En Elke den Boogert, GGD Hart voor Brabant

Welkom bij Tele-ARENA 2019-4

- **Tele-ARENA** = telefonische nascholing infectieziekten en onderzoek bij en voor GGD-en in AMPHI regio.

Teleconferentie:

Inbellen om: 11:55u

Inbelnummer: 070-3043301

Wachtwoord: 37471404

- Start: telefoon op luisterstand
- Vragen tussendoor mag altijd (eerst telefoon uit luisterstand zetten)

Als je er niet bij kunt zijn: de presentatie + audio-bestand komt op de AMPHI site te staan.

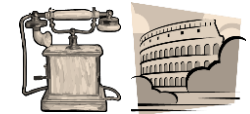
<https://academischewerkplaatsamphi.nl/over-amphi/scholing-ggd/>

Algemeen

Tele-ARENA

(Telefonisch Aangenaam Refereren En Netwerken AMPHI)

- Data tele-ARENA's eerste helft 2020:
  - dinsdag 4 februari
  - donderdag 9 april
  - dinsdag 16 juni
- Tele-ARENA mails gaan naar infectieziekten-mailbox. Wil je zelf ook een mail ontvangen? Laat dit even weten. (kirsten.wevers@radboudumc.nl)
- Accreditatie (zowel vpk als artsen IZB/M&G): Vul het formulier met elkaar in en stuur het terug naar jeannine.hautvast@radboudumc.nl en maartje.sijbers@radboudumc.nl

---

Programma vandaag

Programma:

12:00 Opening en welkom

12:05 Presentatie Claudia Greijn

Kwalitatief onderzoek: wat zijn de grootste valkuilen en hoe zorg je dat je daar niet instapt?

12:35 vragen/discussie

12:40 Presentatie Elke den Boogert

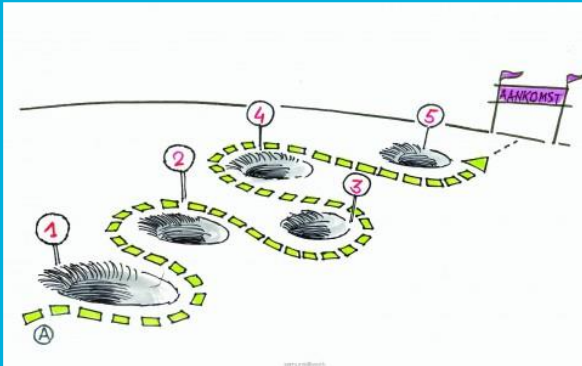
Kwalitatief onderzoek in de praktijk: tips en tops aan de hand van het project over hygiëne op basisscholen

12:55 vragen/discussie

13.00 Einde

Kwalitatief onderzoek

Wat zijn de grootste valkuilen en hoe zorg je dat je daar niet instapt!

Claudia Greijn | Claudia.Greijn@radboudumc.nl

Vragen tussendoor? Stel ze gerust!

Disclosure belangen spreker

(potentiële) belangenverstrengeling	
Voor bijeenkomst mogelijk relevante relaties met bedrijven	geen
• Sponsoring of onderzoeksgeld • Honorarium of andere (financiële) vergoeding • Aandeelhouder • Andere relatie, namelijk ...	(tijdelijk) in dienst bij AMPHI

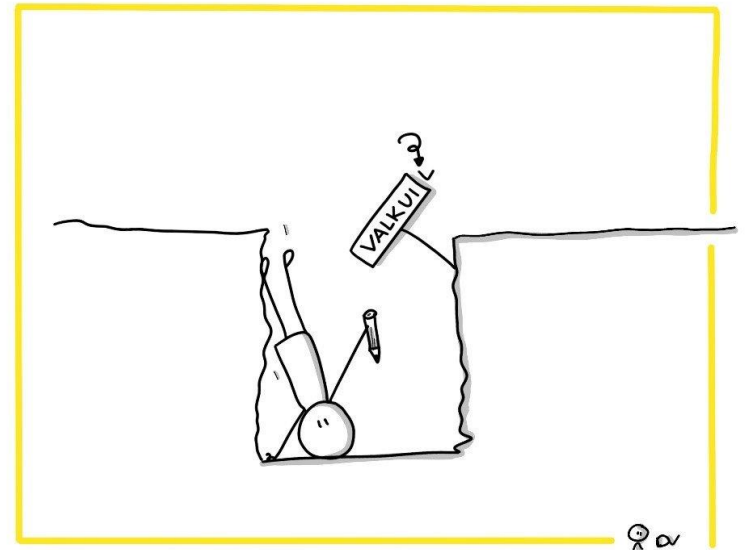
Vijf valkuilen

- 1: Kwalitatief onderzoek benaderen als kwantitatief onderzoek
- 2: Rupsje-nooit-genoege zijn
- 3: Beroepsblindheid
- 4: Weidsheid uit het oog verliezen
- 5: Geen verhalen vertellen

Valkuil 1 (Valkuil aller valkuilen):

Kwalitatief onderzoek benaderen als
kwantitatief onderzoek

Qualitative research is a form of **social inquiry** that focuses on the way people **interpret and make sense of their experiences** and the world in which they live.

Flick, U. (2014). Introduction to Qualitative Research

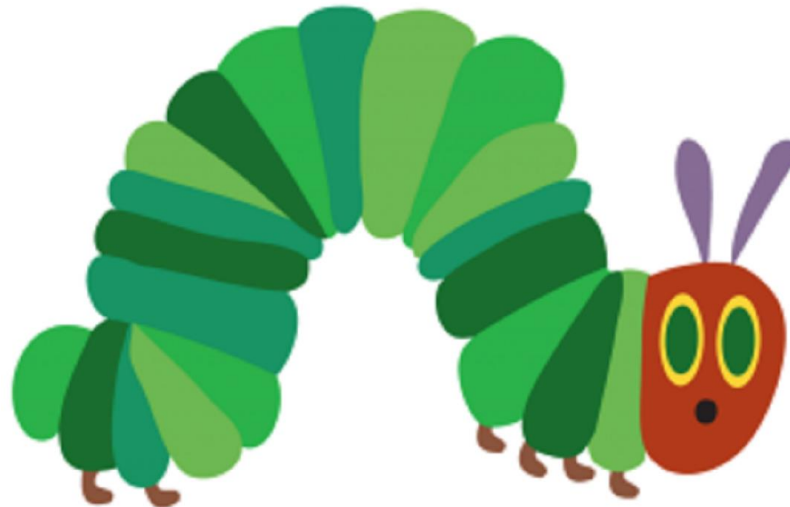
kwantitatief ↔ kwalitatief

- Complexe, constant veranderende werkelijkheid
- Inductief redeneren (van specifiek naar algemeen)
- Onderzoeker maakt onderdeel uit van deze werkelijkheid

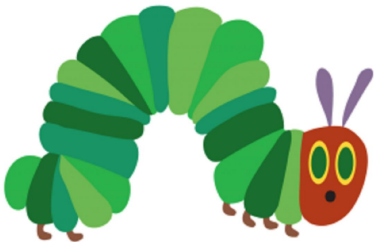
Valkuil 2: Rupsje nooit genoeg zijn

Valkuil 2: Rupsje nooit genoeg zijn

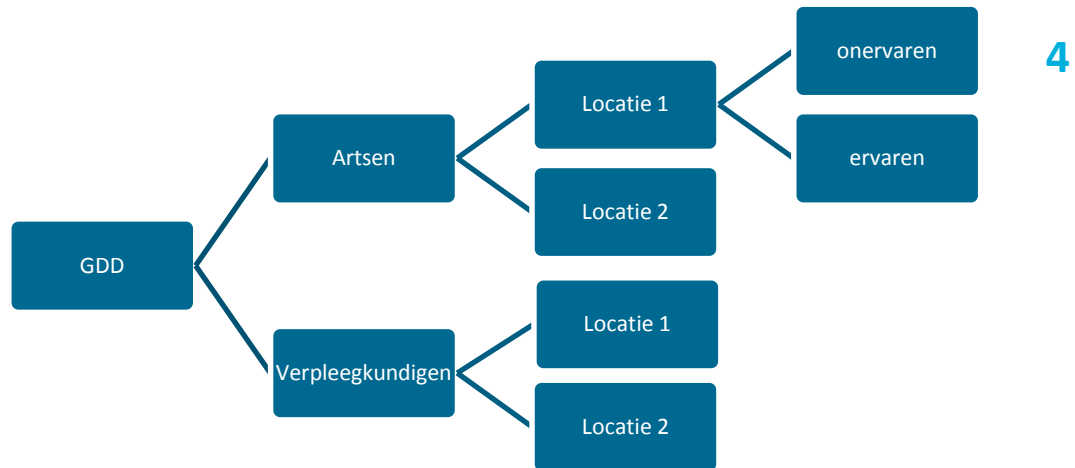
- Onderzoeksvragen
- Topiclist / interviewguide
- Doelgroep: diversiteit aan respondenten

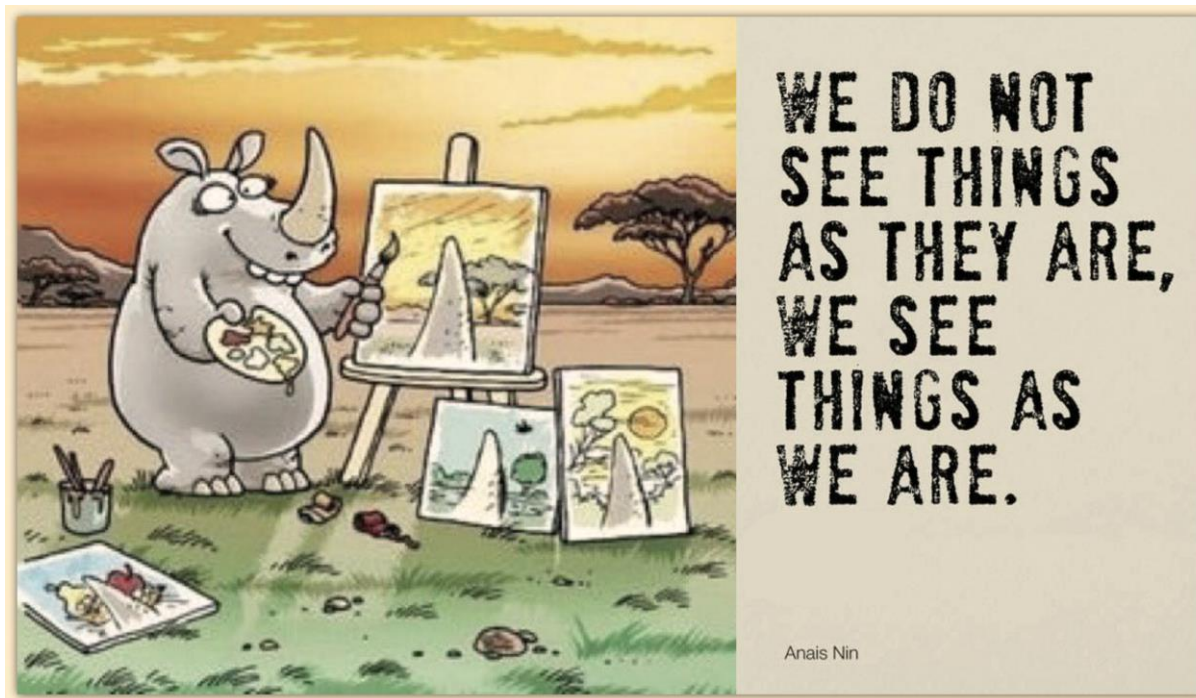
Focus op verdiepende kennis, onderliggende gedachten, motivaties, overtuigingen.

Doelgroep: diversiteit aan respondenten

- Totaal aantal afhankelijk van heterogeniteit van de respondenten
- VB: locatie, gender, beroep, leeftijd, werkervaring
- 4 per homogene groep

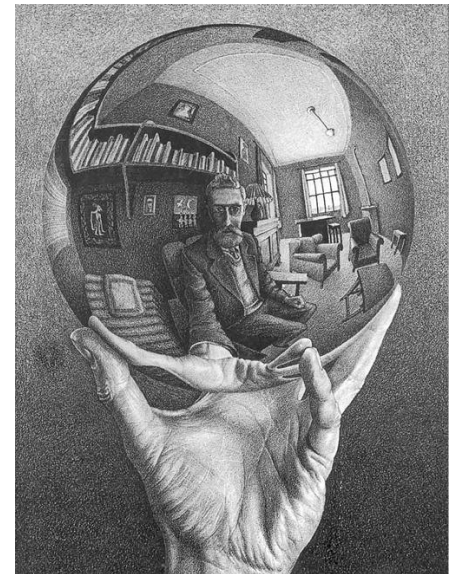
Valkuil 3: Beroepsblindheid

Valkuil 3: Beroepsblindheid

- **Bril van de onderzoeker**
- Doelgroep betrekken in onderzoek
- Members check
- **Rol van de onderzoeker**
- Reflexivity
- Onderzoek is interventie

Valkuil 4: Weidsheid uit het oog verliezen

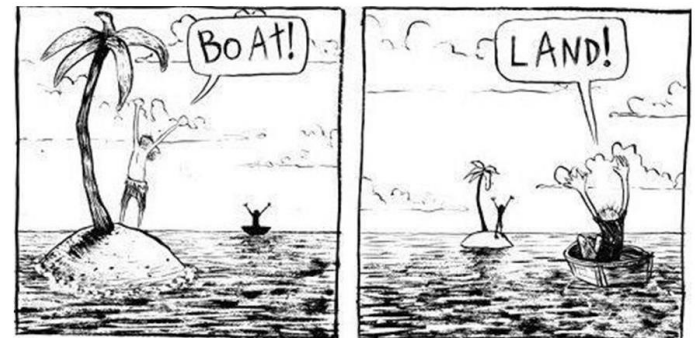

Valkuil 4: Weidsheid uit het oog verliezen

Van observatie naar interpretatie

- Hoe werk je je data uit? (verbatim of verslag)
- Welke vorm van coderen kies je? (open, axiaal, selectief)
- Wie analyseren de data?

Valkuil 5: Geen verhalen vertellen

Valkuil 5: Geen verhalen vertellen

- Neemt de lezer mee in de wereld van de respondenten.
- Toont hiermee de logica van je analyse.
- Citaten zijn onderbouwing van je logica en constatering.

Wat kan je helpen?

- **Hoofdstuk Kwalitatief onderzoek, Plochg & Van Zwieten, 2007:**
[http://www.degoedewerker.nl/downloads/Kwalitatief%20onderzoek Handboek Gezondheidszorgonderzoek BSL 2007.pdf](http://www.degoedewerker.nl/downloads/Kwalitatief%20onderzoek%20Handboek%20Gezondheidszorgonderzoek%20BSL%202007.pdf)
- **KWALON | Tijdschrift voor Kwalitatief onderzoek:** <https://www.tijdschriftkwalon.nl/>
- **COREQ checklist:** [http://cdn.elsevier.com/promis_misc/ISSM COREQ Checklist.pdf](http://cdn.elsevier.com/promis_misc/ISSM_COREQ_Checklist.pdf)
- **RATS checklist:** [https://bmjopen.bmj.com/content/suppl/2012/01/12/bmjopen-2011-000138.DC1/BMJ Open IMG Physician Migration RATS Checklist.pdf](https://bmjopen.bmj.com/content/suppl/2012/01/12/bmjopen-2011-000138.DC1/BMJ_Open_IMG_Physician_Migration_RATS_Checklist.pdf)
- **Voorbeeld:** <https://www.rivm.nl/brmo-preventie-ervaringen-verpleeg-en-verzorgingshuizen>

Voor meer tekst en uitleg, neem gerust contact met me op!

Kwalitatief onderzoek in de praktijk

Tips en tops aan de hand van het
project over hygiëne op basisscholen

Een samenwerking tussen:
GGD Hart voor Brabant
GGD Brabant Zuidoost
GGD West Brabant

Gezond² doet leven!

Elke den Boogert, onderzoeker
Maartje Sijbers, projectleider en verpleegkundige
m.sijbers@ggdhvb.nl

Hart voor Brabant

Geen (potentiële) belangenverstrengeling

Voor bijeenkomst mogelijk relevante relaties met bedrijven

- Sponsoring of onderzoeksgeld
- Honorarium of andere (financiële) vergoeding
- Aandeelhouder
- Andere relatie, namelijk ...

Geen

RIVM project gelden

Aanleiding behoeftepeiling hygiëne op basisscholen

- Jongere kinderen hebben een grotere kans op het oplopen en verspreiden van infectieziekten
- Onduidelijk of de hygiënerichtlijnen gevolgd worden en waar eventuele knelpunten zitten
- Onbekend wat scholen nodig hebben om de hygiëne te verbeteren

Onderzoeksvragen

1. Welke knelpunten worden er gesignaleerd rondom hygiëne op basisscholen?
2. Wat zijn de behoeften van basisscholen om de hygiëne knelpunten te verbeteren?

[Klik hier](#) om de presentatie over het onderzoek te bekijken.

Werving

- Reserveer genoeg tijd tussen werving en uitvoer
  - December gestart met werven, van januari t/m juni interviews gehouden
- Besteed aandacht aan bestaande platforms en sluit daarbij aan
  - Leerlingenraad
- Focusgroepen vs. individuele interviews
- Houd in je begroting rekening met een beloning
  - waardebon
  - goodiebag
- Informed consent van ouders kost tijd en organisatie

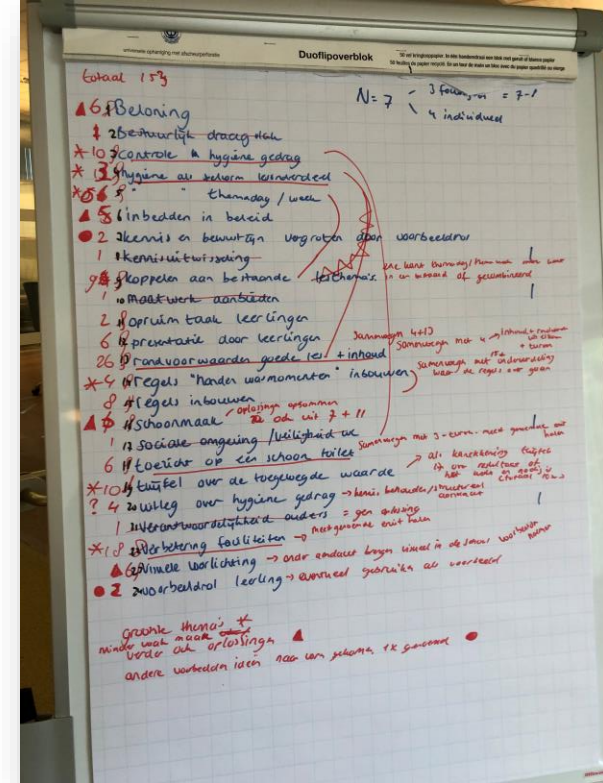
Uitvoering

- Super leuk om te doen!!
- Hulp van Amphi en Team Onderzoek
  - Hoe houd je een (focusgroep)interviews?
- Handleiding voor focusgroepen
- Objectief blijven
- Geen sturende vragen stellen
- Focusgroep doe je met z'n tweeën
  - Leider
  - Observator
- Geluidsopnames
  - Voor focusgroep erg handig om terug te kunnen luisteren wat er gezegd is

Analyse

- Non-verbatim
  - Verschillende interviewers schrijven verschillende notulen
  - Maak goede afspraken over hoe je het opschrijft
- Met 2 onderzoekers gecodeerd tot consensus bereikt werd
  - Echt meerwaarde maar kost tijd! Neem dit mee in je begroting
- Focusgroepen vs. individuele interviews
- Raadpleeg inhoudsdeskundige voor het leggen van verbanden

Analyse

	Citaten openingsvraag/ vraag 2	Categorie	Thema	Opmerking
2				
12	'ik had iets bedacht bij Biologie, tussendoor kaartjes maken en vragen opzetten en soort quiz maken.	Hygiëne onder de aandacht brengen d.m.v. quiz	Inhoud les	
13	vorig jaar hadden we elke maandag een nieuw thema en zou de juf iemand naar voren roepen en zou die iets uitleggen in woorden waarin het woord zelf niet voorkwam en dan moet de groep het raden'	Hygiëne onder de aandacht brengen als spel	Inhoud les	
14	'bij groep 5 hebben we altijd op het einde van de dag 'wie is de mol?', ik weet iets leuks dan mag de Mol als ie is geraden mag ie z'n tanden poetsen of zijn handen wassen als beloning wat met hygiëne te maken heeft.'	Wie is de mol	Beloning	
15	zou je dat spelletje kunnen gebruiken voor hygiëne of handen wassen?' 6: 'ja dan let de mol erop wie er goed met de hygiëne bezig is of zijn handen wast en dan let die erop en dan aan het einde van de dag dan raad je wie de mol is en wie dan heeft geholpen heel goed.' 8: 'en denk je dat de kinderen het leuk zouden vinden?' meerderen: nee *gelach*. 1: 'als je dan de mol bent en sommigen wassen niet hun handen dat je dan als mol dat wel doet, het goede voorbeeld geven.'	D.m.v. een spelvorm iemand aanwijzen die extra goed de handen wast. Echter wordt ook genoemd dat dit misschien niet leuk gevonden wordt	Inhoud les	
16	'als je dingen goed doet krijg je punten en dan kun je van alles kopen, de klas toto'	Punten krijgen bij goede hygiëne	Beloning	
17	Als de beloningen beter zijn, zal het wel werken	Betere beloningen stimuleren	Beloning	
18	Interviewer: Kunnen jullie dat of moet de docent dat doen of moeten wij dat doen? Meerdere: Volgens mij ***(red. de directrice). 6: ***(red. de directrice) moet erop letten dat alle kinderen het ook echt gaan doen'.	Erop toezien dat handen wassen/ tafels schoonhouden goed gebeurd door directrice	Controle op hygiënegedrag	

Rapportage

- Beperken tot de kern
  - Bepaal wat de focus is van je onderzoek en richt je rapportage daarop
- Verspreiding doelgroep
  - infographic
  - <https://www.ggdhvb.nl/handenwassen>

Tips en tops

- Begroot genoeg **tijd** voor werving en analyse
- Maak **goede afspraken** over notulen en geluidsfragmenten
- Analyseer met **2 onderzoekers** en pak het gestructureerd aan
- Vraag **hulp** aan deskundigen
  - Amphi
  - Team onderzoek
  - Inhoudsdeskundige

Veel plezier!

Gezond² doet leven!

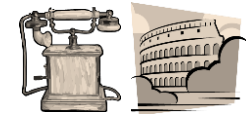

Hart voor Brabant

Vragen?

Tele-ARENA

(Telefonisch Aangenaam Refereren En Netwerken AMPHI)

Tot slot

- Wensen en ideeën voor onderwerpen Tele-ARENA (kirsten.wevers@radboudumc.nl)
- Volgende Tele-ARENA:
  - Dinsdag 4 februari, 12:00-13:00
  - Terugluisteren Tele-ARENA: <https://academischewerkplaatsamphi.nl/over-amphi/scholing-ggd/>
  - Epidemiology courses online:
<https://www.coursera.org/courses?query=epidemiology>
<https://www.cdc.gov/ophss/csels/dsepd/ss1978/>

::: FIJNE DAG :::